

С. Й. Грица

Ліньова Євгенія Едуардівна

ЛІНЬОВА Євгенія Едуардівна (28. 12. 1853(09. 01. 1854), м. Брест-Литовськ, нині Брест, Білорусь – 24. 01. 1919, Москва) – фольклористка, співачка (контральто), педагог. Початк. муз. освіту здобула у матері (Г. Папріц), яка була ученицею М. Глінки. Навч. у С.-Петербур. консерваторії (кл. співу Дж. Россі) й у М. Маркезі у Відні. Виступала на опер. сценах Відня, Будапешта, Парижа і Лондона. 1882–83 – солістка Великого театру у Москві. Перекладала російською мовою твори К. Маркса і Ф. Енгельса (листувалася з ним). 1890–96 мешкала у США. У 1880-х рр. почала записувати пісні рос. і укр. селян, які звучали у виконанні створ. нею хору. Заснувала хори у Великій Британії і США, виконувала нар. і класичну музику. Згодом повернулася до Росії, збирала нар. пісні у Поволжі і р-нах Центр. Росії, в Україні та ін. Уперше у вітчизн. фольклористиці застосувала 1897 фонограф. Брала активну участь у діяльності Муз.-етногр. комісії (1901) при Етногр. відділі Товариства любителів природознавства, антропології та етнографії Моск. університету. У 1902 на пром. виставці познайомила із кобзарем [М. Кравченком](#), від якого записала псалму «Про Лазаря», баладу «Брат сестру запродає» та думу «Се на Чорном морі» (поч. думи «Про Марусю Богуславку»). У Кременчуц. пов. (нині Полтав. обл.) від лірника С. Зюганя записала 2 псалми («Про Лазаря», «Про правду») і духов. вірш «Страсті». Особливу увагу приділяла багатоголосю, вивчала принципи виконання пісень та їх варіанти. Видала цінну працю «Опыт записи фонографом украинских народных песен. Из музыкально-этнографической поездки в Полтавскую губернию в 1903» (Москва, 1905; К., 1991). Включила до неї 18 багатоголосих пісень, а також вірш «Страсті», вперше поданий із супроводом ліри. У вступ. статті Л. описала особливості нар. обрядів і громад. побуту досліджув. р-ну, висловила цікаві думки про кобзарів і лірників, охарактеризувала ритміку записаних пісень, притаманні їм «складні ритми» (змінні метри) й «прості ритми» (однорідні), подала звуко-ряди пісень, класифіковані за тетрахорд. побудовами (згідно з грец. номенклатурою). М. Лисенко надсилав Л. власні обробки укр. нар. пісень для виконання. Від 1906 викладала у Нар. консерваторії в Москві. Пісні у записах Л. надруковано окремим вид. «Великорусские песни в народной гармонизации» (С.-Петербург, 1904–09, вып. 1–2).

Рекомендована література

1. Канн-Новикова Е. Собираательница русских народных песен Евгения Линева. Москва, 1952;
2. Грица С. Музична фольклористика // Історія укр. музики. К., 1990. Т. 3;
3. Мурзина Е. Фольклористическая деятельность Е. Линевой и ее сборник «Опыт записи фонографом украинских народных песен» // Линева Е. Опыт записи фонографом укр. нар. песен. К., 1991;
4. Смирнов Д. «Эта поездка могла быть началом большого дела...» // Муз. академия. 2003. № 4.

Бібліографічний опис:

Ліньова Євгенія Едуардівна / С. Й. Грица // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-55557>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).